

Geliş Tarihi / Received : 30.01.2021/ 01.30.2021

Kabul Tarihi / Accepted : 19.06.2021/ 06.19.2021

Araştırma Makalesi - Research Article

ORTAÖĞRETİM DÜZEYİNDEKİ MUHASEBE VE FİNANSMAN ÖĞRENCİLERİNİN TMS/TFRS FARKINDALIK DÜZEYLERİNİN ÖLÇÜLMESİ: BİR ARAŞTIRMA *

TMS / TFRS AWARENESS LEVEL OF ACCOUNTING AND FINANCE STUDENTS AT SECONDARY EDUCATION: A RESEARCH

Ufuk CAMCI^a, Ferhat BİTLİSLİ^b

ÖZ: Günümüzde ticari ve sınai işletmeler ile diğer kurumlarda parasal işlemleri takip etmek amacıyla kullanılan muhasebe sisteminde Tek Düzen Hesap Planı ve Muhasebe Standartları (TMS/TFRS) bir arada kullanılabilirken, mesleki eğitimi veren ortaöğretim kurumlarında muhasebe alanında verilen eğitimde kullanılan kitap ve modüllerde sadece Tek Düzen Hesap Planı esas alınmaktadır. Bu durum uygulamadaki muhasebe ile eğitimdeki muhasebe arasında farklılıklar ortaya çıkarmıştır. Öğrenciler iş hayatına hazırlanırken eksik bilgilerle hazırlanmak durumunda kalmıştır. Bu çalışmanın amacı; mevcut eğitim sistemi içerisinde Türkiye Muhasebe Standartlarının (TMS/TFRS) yerini belirlemek ve öğrencilerin Türkiye Muhasebe Standartları (TMS/TFRS) ile ilgili farkındalık düzeylerini tespit etmektir. Bu amaç doğrultusunda Türkiye Muhasebe Standartlarının (TMS/TFRS) mesleki eğitim veren liselerde nasıl ve ne şekilde ele alındığı öne çıkmaktadır. Bu çalışmada Afyonkarahisar'da mesleki eğitim veren ortaöğretim kurumlarında mevcut muhasebe eğitimine ilişkin bilgilerin tespiti için MEGEP Modüllerinden, Türkiye Muhasebe Standartları ile ilgili öğrenci farkındalığı için anket çalışmasından yararlanılmıştır.

Anahtar Kelimeler : Türkiye Muhasebe Standartları (TMS), Türkiye Finansal Raporlama Standartları (TFRS), Tek Düzen Hesap Planı, MEGEP Modülleri, Ortaöğretim, Mesleki Eğitim.

ABSTRACT: In present, The Uniform Chart Of Accounts and accounting standards (TMS/TFRS) are used together in accounting system within the purpose of following financial processes in commercial and industry corporations with other companies, while there is only The Uniform Chart Of Accounts be taken as a basis on the area of based vocational secondary education institutions. This case reveals difference of accounting in practice within education. As a result of this case, students had to prepare themselves for business life within missing knowledge. The purpose of this study is to establish the standards of the Turkish Accounting Standards (TMS/TFRS) in the current education system and to determine the level of awareness on the Turkish Accounting Standards (TMS/TFRS). In accordance with this purpose, it reveals how Turkish Accounting Standards(TMS/TFRS) are handled in vocational high schools. This study has been realized from current accounting MEGEP Modules which were used in secondary education institutions providing vocational education in Afyonkarahisar and student awareness survey regarding to Turkish Accounting System.

Keywords: Turkey Accounting Standards (TAS), Turkey Financial Reporting Standards (TFRS), The Uniform Chart Of Accounts , MEGEP Modules, Secondary

* Bu çalışma Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Muhasebe ve Finansal Yönetim Anabilim Dalı'nda Dr. Öğr. Üyesi Ferhat BİTLİSLİ danışmanlığında Ufuk CAMCI tarafından "Ortaöğretim Düzeyindeki Muhasebe ve Finansman Öğrencilerinin TMS/TFRS Farkındalık düzeylerinin Ölçülmesi: Bir Araştırma" ismiyle tamamlanarak 27.06.2019 tarihinde savunulan yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

^a Yüksek Lisans Öğrenci, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, ufukcamci@hotmail.com

^b Dr. Öğr. Üyesi, Nurdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Bucak Zeliha Tolunay Uygulamalı Teknoloji ve İşletmecilik Yüksekokulu, fbitlisli@mehmetkif.edu.tr

1. GİRİŞ

Muhasebe, kaydetme fonksiyonu ile işletmelerle ilgili geçmişe yönelik olarak finansal bilgi kullanıcılarına bilgi sunmakta aynı zamanda geleceğe yönelik planların hazırlanmasında doğru ve etkin karar alma sürecinde de yol göstermektedir. Diğer bir ifade ile muhasebe, işletmelerin içinde bulunduğu mevcut duruma ilişkin bilgiler sunarken aynı zamanda geleceğe ilişkin doğru kararların alınması, risklerin ve fırsatların tespit edilmesinde de yol gösterici olmaktadır. Şüphesiz muhasebenin fonksiyonlarını tam anlamıyla ve başarılı bir şekilde yerine getirebilmesi “muhasebe mesleğini tercih eden kişilerin iyi bir eğitim almasına bağlıdır. Eğitimin kalitesi ise birçok faktörün etkisi altındadır. Bu faktörlerin tespit edilmesi, reel ekonominin taleplerinin göz önünde bulundurulması ve öğretici, öğrenci ve ortam (kişisel ve fiziksel imkânlar) ile öğrenme tekniklerinin geliştirilmesi ile “eğitim kalitesi” artırılabilir. Bu noktada küreselleşme olgusu ile birlikte artan ekonomik faaliyet yapısı ve çeşitliliği muhasebenin dinamik bir sistem olarak sürekli değişen ve gelişen bir yapı içerisinde bulunması gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır. Bu değişim ve gelişime muhasebe eğitiminin uyumunun sağlanması büyük önem arz etmektedir. Türkiye’de gerek orta öğretim düzeyinde gerek yükseköğretim düzeyinde muhasebe eğitimi verilmekle birlikte değişen koşulların muhasebe eğitimine de adaptasyonunun sağlanması noktasında çalışmalar yürütülmektedir. Orta öğretim düzeyinde verilen muhasebe eğitimi muhasebe meslek mensubu yetiştirilmesi noktasında önemli bir yere sahiptir. Ortaöğretim kurumları içerisinde meslek eğitimi veren okullarda muhasebe eğitimi MEGEP modülleri üzerinden sağlanmaktadır. Bu modüllerde, muhasebe ile ilgili müfredat tek düzen hesap planı esas alınarak hazırlanmıştır. Türkiye Muhasebe Standartları ile ilgili bilgiler bu modüllerde yer almamaktadır. Bu nedenle öğrenciler Türkiye Muhasebe Standartları ile ilgili bilgileri öğretmen ve diğer kaynaklar aracılığı elde etmektedir. Bu çalışmanın amacı Afyonkarahisar’da ortaöğretim kurumlarında muhasebe eğitimi gören öğrencilerin Türkiye Muhasebe Standartları ile ilgili farkındalıklarını tespit etmektir.

Çalışmamızda muhasebe, muhasebe eğitimi, TMS/TFRS ve Türkiye’de Orta öğretim kurumlarında muhasebe eğitimi hakkında kısaca bilgi verildikten sonra ortaöğretim kurumlarında mesleki eğitim gören öğrenciler üzerinde Türkiye Muhasebe Standartlarının farkındalığını tespit etmek amacıyla uygulanan anket çalışması ile ilgili bilgilere, analiz ve yorumlara yer verilmiştir.

Sonuç ve öneriler kısmında ise ortaöğretim kurumlarında mesleki eğitim gören öğrencilerin Türkiye Muhasebe Standartları ile ilgili farkındalıklarının tespitine, bu konu ile ilgili zorluklara ve çözüm önerilerine yer verilmiştir.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Muhasebe Eğitimi

Muhasebe, bir kuruluşun kaynaklarının temini, bu kaynakların kullanılma şekli, kuruluşun işlemleri neticesinde bu kaynaklarda ortaya çıkan artış veya azalışları ve kuruluşun mali açıdan durumunu sergileyen bilgileri oluşturan ve bunları ilgili kişi ve kurumlara sunan bir bilgi sistemi olarak açıklanmaktadır (Sevilengül, 1998: 9).

Diğer bir tanımda ise muhasebe, işletmenin mali ve finansal yapısına etkiye bulunan ve para ile ölçülebilen durumları tespit etme, kaydetme, sınıflandırma, özetleme ve sonuçları analiz ederek yorumlama bilim ve sanattır, şeklinde tanımlanmaktadır(Dursun, 2006: 13).

Bu tanımlardan da anlaşıldığı üzere muhasebe; parasal olayları bir takım işlemlere tabi tutarak mali tablolar ve diğer belgeler aracılığı ile bilgilere gereksinim duyan kişi ve kurumların bu bilgilere erişimine imkân sağlayan bir sistemdir.

Muhasebe eğitimi ise; işletme kararlarına faydalı bilgilerin tespiti, toplanması, ölçülmesi, işlenmesi, denetlenmesi, rapor olarak özetlenmesi ve raporlanan bilgilerin karar alma süreçlerinde kullanılma şekli konusunda öğrencilere bilgi verilmesi ve bu bilgilerin uygulanması hususunda öğrenci kabiliyetinin geliştirilmesi süreci olarak tanımlanabilir (Daştan, 2008:35).

Muhasebenin en önemli amacı, işletme ile ilgili kişi ve kuruluşların gereksinim duydukları bilgileri oluşturmak ve rapor haline getirmektir. Raporlanan bilgilerin anlamlı olabilmesi, mali tabloları kullanan kişi ve kurumların ekonomik işlemlere bağlı olarak sürekli değişen gereksinimlerine karşılık verebilmesine bağlıdır (Tokay vd., 2005: 1).

Dünya ekonomisinde meydana gelen değişimler ticaret ve üretim yapan işletme sayı ve yapılarının değişmesine neden olmaktadır. Buna bağlı olarak açık bir sistem olan muhasebe de işletmenin önemli bir fonksiyonu olarak sürekli bir değişime ve gelişime uğramaktadır. Küreselleşme, işletmelerin halka açılması, devlet otoritesinin işletmeler üzerinde uyguladığı politikalar, yasal düzenlemeler, muhasebenin önemini arttırmış ve gelişmesine katkı sağlamıştır (Şensoy 2008: 6)

Günümüz işletmelerinin rekabetin artması ve küreselleşme olgusunun da etkisiyle muhasebe verilerini kullanma ihtiyacı artmıştır. İşletmelerin muhasebe dışındaki fonksiyonlarının planlanması ve analiz edilmesinde muhasebenin sağlayacağı verilerden yararlanmak bir zorunluluk haline gelmiştir.

Muhasebeden elde edilen bilginin sürekli değişiklik arz etmesi ve muhasebe alanında artan insan kaynağı ihtiyacı muhasebe eğitiminin önemini arttırmıştır. Muhasebede meydana gelen hızlı değişimler, muhasebe eğitiminin de bu hızlı değişime ayak uydurmasını zorunlu kılmaktadır. Türkiye de muhasebe eğitimi ortaöğretim düzeyinde ve yükseköğretim düzeyinde sağlanmaktadır. Ortaöğretim kurumlarında muhasebe eğitimi, mesleki eğitim veren mesleki ve teknik Anadolu lisesi, Çok programlı Anadolu lisesi ve mesleki açık öğretim liselerinin ilgili bölümlerinde verilmektedir. Ülkelerin ilerlemesini sağlayan faktörler doğal kaynaklar ve insan gücüdür. Ayrıca para ve bu parayı yöneten girişimci de eklenebilir. Doğal kaynakların istenilen düzeyde kullanılması ülkenin gelişmişliği için çok önemlidir. Bunun için yetişmiş insan gücüne ihtiyaç vardır. Bu, ancak eğitim ile başarılabilmektedir. Bu noktada meslek eğitimi devreye girmektedir.

Mesleki eğitim, toplumdaki bireylerin meslek sahibi olmalarını hedefleyen ve yeteneklerinin gelişmesini destekler. Türkiye’de muhasebe alanında insan kaynağının alt yapısı orta öğretim düzeyinde mesleki eğitim veren çeşitli düzeylerdeki eğitim kurumları ile sağlanmaktadır.

2.2. Türkiye Muhasebe Standartlarının Gelişimi ve Muhasebe Eğitimi Standartları

Türkiye de muhasebe ile ilgili çalışmalara bakıldığında, mali ve siyasi gelişmeler doğrultusunda birtakım çalışmalar yapıldığı gözlenmektedir. Muhasebenin gelişimi genel olarak kamu sektörü sayesinde ilerleme sağlamıştır. Muhasebe ile ilgili çalışmalara bakıldığında ilk olarak Fransız, ardından Alman, son olarak da Amerikan muhasebe sisteminden etkilenmiştir (Kocamaz, 2012: 110).

Türkiye de muhasebe standartlarının oluşturulması sürecinde birçok kurum ve kuruluş çeşitli çalışmalar yapmışlardır. Bu kuruluşlar; İktisadi Devlet Teşekkülleri Yeniden Düzenleme Komisyonu, Sermaye Piyasası Kurulu, Türk Standartları Enstitüsü, Türkiye Bankalar Birliği ve Maliye Bakanlığı çatısında kurulmuş ilgili kuruluşlardır. 1989 yılında, 3568 sayılı kanun ile muhasebe mesleği özel bir statüye kavuşmuş ve muhasebe mesleğinin en üst kurumu olan, Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği (TÜRMOB), muhasebe kurallarının belirlenmesi için Maliye Bakanlığı ile birtakım çalışmalar başlatmıştır. 1994 yılında TÜRMOB tarafından “Türkiye Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulu” (TMUDESK) kurulmuştur. Kurulun amacı, ülkede faaliyet gösteren şirketlerin ve diğer kuruluşların ekonomik tablolarının düzenlenmesini baz almak, muhasebe ilkelerinde tek düzeni oluşturmaktır (Yılmaz, 2007: 142).

Ülkemizde muhasebe standartlarının oluşturulması için TÜRMOB tarafından TMUDESK oluşturulmuştur. TMUDESK, uluslararası muhasebe standartlarının ülkemize uyum sağlayabilmesi için 19 Türkiye Muhasebe Standardı oluşturmuştur. Oluşturulan bu standartlar kanuni bir düzenlemeye tabi olmadığından geçerlilik kazanamamıştır (Gençoğlu, 2007: 5).

Sermaye Piyasası Kanunu’na eklenen bir madde ile idari ve ekonomik bağımsızlığı olan Başbakanlığa bağlı olarak Muhasebe Standartları Kurulu kurulmuştur. Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu, mali tabloların sunumunda güven veren, ihtiyacı karşılayan, doğru karşılaştırma olanağı sağlayan ulusal muhasebe ilkelerinin özümsemesini ve revize edilmesini sağlayacak muhasebe standartlarını belirlemek ve yayınlamak için oluşturulmuş ve 2002 senesinde faaliyete başlamıştır. Muhasebe uygulamalarında birlikteliği sağlamak hedef edinilmiştir. Kurul TMUDESK’in yayınladığı Türkiye Muhasebe Standartlarını taslak metin halinde kabul etmiştir. 2004 senesinde ise Uluslararası muhasebe standartlarında meydana gelen değişimleri de temel alarak yeni çevrilen metinleri kamuoyuna servis etmiştir. 02.11.2011 tarih ve 660 sayılı Kamu Gözetimi, Muhasebe Ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat Ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Kamu Gözetimi, Muhasebe Ve Denetim Standartları Kurumu (KGK) kurulmuştur (Sağlar ve Yüce, 2015: 47).

Kamu Gözetimi, Muhasebe Ve Denetim Standartları Kurumu'nun ana amacı, yatırım yapan kişilerin menfaatlerini korumak ve denetim raporlarının tarafsız, güvenilir olarak hazırlayıp kamu menfaatlerini gözeterek geçerli, karşılaştırılabilir finansal bilgileri sunmaktır. Bunun için borsada işlem gören şirketler, bankalar ile sigorta şirketleri gibi büyük ölçekli işletmeleri izlemek ve denetim kontrolünü yapmak amacıyla kurulmuştur.

Küresel düzeyde uluslararası muhasebe standartlarının kullanımının hızla artmasının ardından muhasebe eğitiminde de küresel düzeyde standartlar oluşturulmasına karar verilmiştir. Bu sebeple Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu (IFAC: International Federation of Accountants) bünyesinde Uluslararası Muhasebe Eğitim Standartları Kurulu (IAESB: International Accounting Education Standard Board) oluşturulmuştur (www.ifac.org, Erişim Tarihi:14.04.2016). IAESB, standart oluşturmak için bağımsız olarak oluşturulmuş bir kuruluştur. Kuruluş profesyonel muhasebe eğitimi için teknik yetenek, profesyonel yetenekler, değerler, etik ve davranışlar hakkında standartlar oluşturmaktadır. Böylelikle dünya genelinde Uluslararası Muhasebe Eğitim Standartlarının kullanımını yaygınlaştırmak amaçlanmıştır (www.iaesb.org, Erişim Tarihi:14.04.2016). Kurul faaliyetlerine başladıktan sonra farklı ülkelerde çeşitli kongreler düzenlemiş, bu kongrelerde katılımcılar ile standartların gelişimine yön vermişlerdir. IAESB tarafından 2005 yılında standartlar yayınlanmaya başlamıştır. Standartlar 2008 yılının sonuna kadar yayınlanmıştır ve yürürlüğe girmiştir. Standartlar taslak metin olarak hazırlanmış, ilerleyen yıllarda yapılan çalışmalar neticesinde standartlar tamamlanmıştır. 2015 yılı itibariyle 8 standart uygulamaya konulmuştur. Standartların ilk dördü meslek mensup adaylarının eğitimleri ile ilgilidir, Beş, altı ve yedinci standartlar eğitim sonrası için hazırlanan standartlardır. Son standart ise denetim ile ilgili hazırlanmıştır. Oluşturulan standartlar ve kısa açıklamalarına aşağıda kısaca değinilmiştir (IES 2015 Edition, 2015).

IES 1: Muhasebe Eğitim Programına Giriş İçin Gereken Şartlar; standart profesyonel muhasebe eğitimi programlarına giriş için gerekli eğitimleri ve diğer standartların oluşumunda uyulması gereken ilkeleri açıklamaktadır.

IES 2: Muhasebe Eğitim Programlarının İçeriği: bu standart profesyonel muhasebecilik mesleğini icra edecek adayların öğrenmesi gereken dersleri ve teknik bileşenlerini açıklamaktadır.

IES 3: Mesleki Beceriler: standart profesyonel muhasebe mesleğini icra edebilmek için gerekli olan mesleki becerileri açıklamaktadır.

IES 4: Mesleki Değerler, Etik ve Davranışlar: standart profesyonel muhasebe mesleğini icra ederken uygulanması gereken profesyonel değerler, etik ve davranışları açıklamaktadır. IES 5: Staj Şartları: standart profesyonel muhasebecilerin alması gereken pratik eğitim ile ilgili bilgileri içermektedir.

IES 6: Mesleki Yetenek ve Yeterliliğin Ölçülmesi: staj sonrasında profesyonel muhasebeci mesleğine giriş için gerekli yeterliliğin ölçülmesi ile ilgili bilgileri içermektedir.

IES 7: Sürekli Mesleki Gelişim: standart meslek mensubunun müşterileri, çalışanları ve mesleğin kamuoyu karşısındaki tutumunu güçlendirmek ve daha iyi hizmet verebilmek için kendisini sürekli geliştirmesi için yapması gerekenleri açıklamaktadır.

IES 8: Profesyonel Denetçiler İçin Gerekli Yeterlilik Şartları: Standartta denetçinin sahip olması gereken yetenekler ve denetçinin yeterliliği ile ilgili olması gereken şartları içermektedir.

2.3. Ortaöğretim Kurumlarında Türkiye Muhasebe Standartları Eğitimi

Mevcut muhasebe sisteminde Tek Düzen Hesap Planı'nın kullanılmasının daha yeni kavranmaya başlandığı ülkemizde mevcut sisteme Türkiye Muhasebe Standartlarının da eklenmesi mevcut muhasebe sisteminin öğrenilmesini ve uygulanmasını zorlaştırmıştır. Mevcut eğitim sisteminde muhasebe eğitimi ortaöğretim kurumlarında alan dersleri olarak 10. Sınıfta gösterilmeye başlanmakta ve öğrencilerin bilgi seviyeleri göz önüne alındığında Tek Düzen Hesap Çerçevesi ve Hesap Planı' nı öğrenme düzeyleri bakımından Türkiye Muhasebe Standartları gibi karmaşık ve ağır bir konunun ders müfredatına eklenip, işlenmesi var olan sistemin öğrenilmesini güçleştirmektedir. Nitekim öğrencilere muhasebede kullanılan mevcut sistemin öğretilmesinde kolaydan zora, basitten karmaşığa öğretim uygulanmaktadır. 10. Sınıfta meslek dersleri ile karşılaşan birçok öğrenci ders konusunda zorlanmakta ve başarı kaygısı yaşamaktadır. Mevcut muhasebe eğitiminde Tek Düzen Hesap Çerçevesi ve Hesap

Planı temel alınarak muhasebe dersleri işlenmekte, kaynak olarak kullanılan MEGEP modüllerinde Türkiye Muhasebe Standartları ile ilgili bilgiler yer almamaktadır. Eğitim döneminde kullanılan yıllık planlarda hedeflenen ders içeriklerinde Türkiye Muhasebe Standartları konularına yer verilmemektedir.

3.METODOLOJİ VE BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde, Mesleki Ve Teknik Anadolu Lise öğrencilerinin orta öğretim kurumlarında almış oldukları muhasebe eğitime ve Türkiye Muhasebe Standartlarına ilişkin görüşlerini ve farkındalıklarını belirlemek amacı ile elde edilen bulgular değerlendirilmiştir.

3.1. Araştırmanın Kapsamı ve Amacı

Bu araştırmanın amacı, Afyonkarahisar'da Mesleki ve Teknik Anadolu Lise öğrencilerinin orta öğretim kurumlarında almış oldukları muhasebe eğitime ve Türkiye Muhasebe standartlarına ilişkin görüşlerini ve konu hakkındaki farkındalıklarını belirlemektir. Bu çalışma ile:

Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrencilerinin muhasebe standartları ile yeterli bilgi düzeyine sahip olup olmadıkları hakkındaki düşüncelerini,

Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrencilerinin muhasebe eğitiminin iş hayatına uyumu hakkındaki görüşlerini,

Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrencilerinin muhasebe standartları ile ilgili bakış açılarını tespit etmek amaçlanmıştır.

Bu doğrultuda çalışma, Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrencilerinin almış oldukları muhasebe eğitimi içerisinde muhasebe standartlarının yeri noktasında yaşadıkları sorunların tespiti ve getirilecek çözüm önerileri önemlidir.

3.2. Araştırmanın Evreni, Örneklemi ve Yöntemi

Bu çalışmada Afyonkarahisar'da Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrencilerine anket uygulanmıştır. Ankete Afyonkarahisar ilinde bulunan 160 Ortaöğretim öğrencisi katılmıştır.

Bu çalışmada veri toplama yöntemi olarak anket tekniği seçilmiştir. 5' li likert tipinde olan anket formu için muhasebe öğrencilerinin sorulara, kesinlikle katılıyorum, katılıyorum, kararsızım, katılmıyorum, kesinlikle katılmıyorum şeklinde cevap vermesi istenmiştir. Araştırmada kullanılan anket soruları Sakallı (2019)'nın yayımlanan çalışmasından yararlanılmıştır. Ankette ilk olarak katılımcıların demografik özelliklerini belirlemeye yönelik sorular (cinsiyet, yaş, sınıf) sorulmuştur. Daha sonra öğrencilerin muhasebe standartları alanında bilgi düzeylerini ve algılarını tespit etmeye yönelik sorulara yer verilmiştir. Anket uygulamaları sonrası elde edilen veriler SPSS 20.00 istatistik programında değerlendirilmiştir. Güvenilirlik analizi olarak Cronbach's Alpha testi kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan ölçeğe ait güvenilirlik analizleri yapılmış olup, Cronbach Alpha güvenilirlik katsayıları hesaplanmıştır. Tüm boyutların güvenilirliği 0,70'in üzerinde olduğu için boyutlar hakkında oldukça güvenilir yorumu yapılabilmektedir. Öğrencilerin gerek demografik bilgileri açısından gerekse muhasebe dersine ilgilerine ilişkin bilgilerinin muhasebe standartlarına bakış açıları yönünden It-testi (Independent-Samples T Test) ve tek yönlü varyans (One-Way ANOVA) testine tabi tutulmuştur

Araştırmada kullanılan Ölçekler 5'liLikert tipinde olup; 1:kesinliklekatılmıyorum 5:kesinlikle katılıyorum, ölçek aralığında değerlendirilmiştir. Verilerin daha kolay yorumlanabilmesi açısından ölçek aralığı ters çevrilerek ortalama ve standart sapma değerleri hesaplanmıştır.

3.3. Araştırmanın Hipotezleri

Araştırmanın amacı ve alt amaçları doğrultusunda uygulamaya yönelik oluşturulan hipotezler aşağıdaki gibidir;

H1: Öğrencilerin cinsiyetine göre muhasebe standartlarına bakış açısı farklılaşmaktadır.

H2: Öğrencilerin yaşına göre muhasebe standartlarına bakış açısı farklılaşmaktadır.

H3: Öğrencilerin sınıfına göre muhasebe standartlarına bakış açısı farklılaşmaktadır.

H4: Öğrencilerin muhasebe dersine ilgi düzeyine göre muhasebe standartlarına bakış açısı farklılaşmaktadır.

- H5: Öğrencilerin muhasebe dersini yeterli görme durumuna göre muhasebe standartlarına bakış açısı farklılaşmaktadır.
- H6: Öğrencilerin muhasebe kurs veya seminere katılma durumuna göre muhasebe standartlarına bakış açısı farklılaşmaktadır.
- H7: Öğrencilerin cinsiyetine göre muhasebe standartları ile ilgili bilgi düzeyi farklılaşmaktadır.
- H8: Öğrencilerin yaşına göre muhasebe standartları ile ilgili bilgi düzeyi farklılaşmaktadır.
- H9: Öğrencilerin sınıfına göre muhasebe standartları ile ilgili bilgi düzeyi farklılaşmaktadır.
- H10: Öğrencilerin muhasebe dersine ilgi düzeyine göre muhasebe standartları ile ilgili bilgi düzeyi farklılaşmaktadır.
- H11: Öğrencilerin muhasebe dersini yeterli görme durumuna göre muhasebe standartları ile ilgili bilgi düzeyi farklılaşmaktadır.
- H12: Öğrencilerin muhasebe kurs veya seminere katılma durumuna göre muhasebe standartları ile ilgili bilgi düzeyi farklılaşmaktadır.

3.4. Araştırmanın Bulguları

Araştırmanın bu bölümünde araştırmaya katılan muhasebe öğrencileri ile ilgili demografik bulgulara yönelik verilerin yüzdesel dağılımları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Bilgileri

	Değişkenler	N	%
Cinsiyet	Kadın	70	43,8
	Erkek	90	56,3
Yaş	16 yaş ve altı	31	19,4
	16 yaş üzeri	129	80,6
Sınıf	10.sınıf	56	35,0
	11.sınıf	63	39,4
	12.sınıf	41	25,6

Tablo 1’de araştırmaya katılan öğrencilerin demografik bilgileri gösterilmiştir. Ankete katılanların %56,3’ü erkektir. Ayrıca katılımcıların büyük bir çoğunluğu 16 yaş ve üzerindedir. Ankete katılan öğrencilerin %39,4’ü 11. sınıfta öğrenim görmektedir.

Tablo 2. Araştırmaya Katılanların Muhasebe Dersi ile İlgili Bilgileri

	Değişkenler	N	%
Haftada kaç saat muhasebe dersi görüyorsunuz?	1-3	22	13,8
	4-6	19	11,9
	7-10	56	35,0
	15-18	63	39,4
Öğrenim gördüğünüz lisede aldığınız muhasebe eğitimi yeterli buluyor musunuz?	Evet	104	65,0
	Hayır	56	35,0
Muhasebe alanına ilgi düzeyiniz?	Düşük	56	35,0
	Orta	59	36,9
	Yüksek	21	13,1
	Çok yüksek	24	15,0
Muhasebe ve Finansman bölümü öğrencisi olarak muhasebe eğitimi hakkında yeterli bilgi birikimine sahip olduğunuzu düşünüyor musunuz?	Evet	102	63,7
	Hayır	58	36,3
Muhasebe ve Finansman bölümü öğrencisi olarak	Evet, buluyorum	99	61,9

muhasebe bölüm derslerini yeterli buluyor musunuz?	Kararsızım.	61	38,1
Muhasebe ile ilgili başka bir kurs veya seminere katıldınız mı?	Evet	37	23,1
	Hayır	123	76,9
Muhasebe alanındaki değişiklikleri takip ediyor musunuz?	Evet Ediyorum	90	56,3
	Hayır Etmiyorum	70	43,8
Muhasebe derslerinde yer alan bilgilerin güncel olduğunu düşünüyor musunuz?	Evet	37	23,1
	Kararsızım.	24	15,0
	Hayır	99	61,9
Okulunuzda almış olduğunuz muhasebe eğitiminin ileriki iş hayatınızda faydalı olacağını düşünüyor musunuz?	Evet	107	66,9
	Kararsızım.	32	20,0
	Hayır	21	13,1
İş hayatında kullanılan muhasebe ile derslerde gördüğünüz muhasebe eğitimi arasında fark olduğunu düşünüyor musunuz?	Evet	91	56,9
	Kararsızım	36	22,5
	Hayır	33	20,6

Tablo 2’de araştırmaya katılan öğrencilerin muhasebe dersi ile ilgili bilgileri gösterilmiştir. Sonuçlar incelendiğinde öğrencilerin büyük bir bölümü öğrenim gördüğü lisede aldığı muhasebe eğitimini yeterli bulduğu, muhasebe eğitimi hakkında yeterli bilgi birikimine sahip olduğunu ve okulda almış olduğu muhasebe eğitiminin gelecekteki iş hayatında faydalı olacağını düşündüğü, muhasebe ile ilgili başka bir kurs veya seminere katılmadığı anlaşılmaktadır. Ayrıca öğrencilerin muhasebe standartlarına karşı ilgi düzeyi orta ve daha düşük seviyedir. Son olarak araştırmaya katılan öğrencilerin %39,4’ü haftada 15-18 saat muhasebe dersi görmektedir.

Tablo 3. Muhasebe Standartları Ölçeğinin Tanımlayıcı İstatistikleri

İFADELER	1	2	3	4	5
	%	%	%	%	%
Türkiye Muhasebe Standartları (TMS/IFRS) kavramını daha önce duydum.	9,6	4,4	34,4	23,8	27,8
Öğrenim gördüğüm lisede aldığım muhasebe derslerinin içerisinde Türkiye Muhasebe Standartları (TMS/IFRS) hakkında bilgiler yer alıyor.	10,2	11,0	15,8	27,2	35,8
Türkiye Muhasebe Standartları hakkında bilgi düzeyim iyidir.	11,4	25,2	42	17,2	4,2
Türkiye Muhasebe Standartları hakkında bilgim yok.	11,4	25,4	23,6	27,6	12
Türkiye Muhasebe Standartları (TMS/IFRS) hakkında kurs ve ya seminere katılmayı isterim.	12,6	43,2	29,2	11,6	3,4
Türkiye Muhasebe Standartları (TMS/IFRS) hakkında araştırmayı kendim yapıyorum.	12,8	26,6	31,4	23,6	5,6
Okulumuzda Türkiye Muhasebe Standartları konuları ile ilgili ödev, sunum vb. çalışmalar yapıyoruz.	15	42,6	28,8	11,4	2,2
Türkiye Muhasebe Standartları üzerinde yapılan değişiklik ve yorumları takip ediyorum.	15,2	42,6	28,4	11,6	2,2
Türkiye Muhasebe Standartları hakkında sahip olduğum bilgi birikiminin mesleki açıdan yeterli olduğunu düşünüyorum.	15,4	29,6	37,6	12,2	5,2
Türkiye Muhasebe Standartlarını anlama açısından başarılı olduğumu düşünüyorum.	15,8	35,6	27,4	16,2	5
Tek düzen muhasebe sistemi ve TMS/IFRS arasındaki benzerlik ve farklar hakkında bilgi sahibiyim.	16,6	40	30,8	10,6	2

TMS/TFRS konuları ve Tek Düzen Muhasebe Sistemini karşılaştırabilirim.	17,4	44,8	23,8	10	4
TMS/TFRS konuları açık ve anlaşılırdır.	18,2	37	32,4	9,4	3
TMS/TFRS konularının karmaşık ve zor olduğunu düşünüyorum.	18,2	7,4	22,2	49,0	3,2
TMS/TFRS konuları ile ilgili makale, resmi yazı, kitap vb. kaynaklara sahibim.	18,8	33,6	25,4	16	6,2
TMS/TFRS konularının muhasebe ders modüllerinde yeterince açıklandığını düşünüyorum.	20	46,4	22,8	8	2,8
TMS/TFRS ler ülkemizdeki muhasebe uygulamalarını dünya ile uyumlu hale getirmiştir.	20,8	49,4	22	5,2	2,6
Okulumuzda TMS/TFRS ile ilgili bilgilendirici, örneklendirici kitap, modül vb. yayınların yeterli olduğunu düşünüyorum.	25	35,2	29,2	7	3,4
TMS/TFRS eğitimi okullarda ayrı bir ders olarak verilmelidir.	25,6	45,2	20,6	6,2	2,4
Okulumuzda TMS/TFRS eğitimi aldığım öğretmenlerimin alanında yeterli olduğunu düşünüyorum.	5,8	43	19,2	18,6	23,4
Ortaöğretim ders kitaplarının (MEGEP Modülleri) güncel olduğunu ve yenilikleri takip etmemizi kolaylaştırdığını düşünüyorum.	29,1	40,5	21,6	7,4	1,4
Ortaöğretim ders kitaplarında (MEGEP Modülleri) TMS/TFRS ile ilgili yeterli bilgi olduğunu düşünüyorum.	5,0	34,8	45,2	6,6	13,4
Ortaöğretim kurumlarına TMS/TFRS ili ilgili süreli yayınların ulaşması sağlanmalıdır.	31,9	46,9	13,2	7	1
TMS/TFRS konularının muhasebe derslerinde işlenmesi ders verimliliğini ve kalitesini artıracaktır.	1,8	5,6	12,5	42,5	37,5
TMS/TFRS konuları zor ve karmaşık olduğu için ortaöğretim kurumlarındaki muhasebe derslerinde yer verilmemelidir.	34,4	45,2	13	5,4	2
Ders öğretmenlerimiz tarafından TMS/TFRS konuları hakkında bilgilendiriliyoruz.	9,8	40,6	21,6	25,2	2,8

Tablo 3’de muhasebe standartları ölçeğinin tanımlayıcı istatistiklerine yer verilmiştir. Tablo 3’de görüldüğü gibi “Türkiye Muhasebe Standartları (TMS/TFRS) kavramını daha önce duydum.” ve “Öğrenim gördüğüm lisede aldığım muhasebe derslerinin içerisinde Türkiye Muhasebe Standartları (TMS/TFRS) hakkında bilgiler yer alıyor.” ifadesine katılım düzeyi en yüksektir. Buna karşılık, ankete cevap verenlerin %69,6’sının “TMS/TFRS konuları zor ve karmaşık olduğu için ortaöğretim kurumlarındaki muhasebe derslerinde yer verilmemelidir.” ifadesine katılmamaktadır.

Tablo 4. Muhasebe Standartları Ölçeğinin Çarpıklık ve Basıklık Değerleri

Boyutlar	N	Ortalama	Std. Sapma	Çarpıklık	Basıklık
Muhasebe Standartları Bilgi Düzeyi	160	2,2712	,58022	1,227	,192
Muhasebe Standartları Tutum	160	2,6469	,34061	1,262	1,343

Tablo 4’de araştırmaya katılan öğrencilerin standartları ölçeğinin çarpıklık ve basıklık değerlerine yer verilmiştir. Tabachnick ve Fidell (2013); George ve Mallery (2010) göre; çarpıklık ve

basıklık değerleri +2,0 ile -2,0 arasında olması durumunda ölçeğin normal dağılıma sahip olduğunu belirtmişlerdir. Bu yüzden araştırmada parametrik testler olan t-testi ve anova testi kullanılmıştır.

Tablo 5. Muhasebe Standartları Ölçeğinin Güvenirlikleri Analizleri

Boyutlar ve Ölçekler	Madde Sayısı	Cronbach's Alpha
Muhasebe Standartları Bilgi Düzeyi	10	.734
Muhasebe Standartları Tutum	16	.771

Tablo 5’de araştırmada kullanılan muhasebe standartları ölçeğinin güvenirlikleri gösterilmiştir. Güvenirlik test sonuçları incelendiğinde araştırmada kullanılan muhasebe standartlarına karşı tutum ve bilgi düzeyi ölçeğinin “güvenilir” (>.70) olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 6. Cinsiyete Göre Muhasebe Standartlarına Karşı Tutumun ve Bilgi Düzeyinin Karşılaştırılması

Ölçekler	Gruplar (Cinsiyet)	N	\bar{X}	Ss	P
Muhasebe Standartları Bilgi Düzeyi	Kadın	70	2,2786	,59488	,889
	Erkek	90	2,2656	,57184	
Muhasebe Standartları Tutum	Kadın	70	2,6464	,30431	,988
	Erkek	90	2,6472	,36807	

Tablo 6’da cinsiyete göre öğrencilerin muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyi karşılaştırılmıştır. T- testi sonuçları incelendiğinde öğrencilerin muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyinin cinsiyete göre farklılaşmadığı anlaşılmaktadır ($p>0,05$). Başka bir ifade ile kız ve erkek öğrencilerin muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyi birbiri ile benzerdir.

Tablo 7. Yaşa Göre Muhasebe Standartlarına Karşı Tutumun ve Bilgi Düzeyinin Karşılaştırılması

Ölçekler	Gruplar (Yaş)	N	\bar{X}	Ss	P
Muhasebe Standartları Bilgi Düzeyi	16 yaş ve altı	31	2,2677	,51922	,970
	16 yaş üzeri	129	2,2721	,59582	
Muhasebe Standartları Tutum	16 yaş ve altı	31	2,5847	,25594	,279
	16 yaş üzeri	31	2,2677	,51922	

Tablo 7’de yaşa göre öğrencilerin muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyi karşılaştırılmıştır. T- testi sonuçları incelendiğinde öğrencilerin muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyinin yaşa göre farklılaşmadığı anlaşılmaktadır ($p>0,05$). Başka bir ifade ile farklı yaş grubunda yer alan öğrencilerin muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyi birbiri ile benzerdir.

Tablo 8. Eğitim Yeterliliğine Göre Muhasebe Standartları'na Karşı Tutumun ve Bilgi Düzeyinin Karşılaştırılması

Ölçekler	Gruplar (Eğitim Yeterliliği)	N	\bar{X}	Ss	P
Muhasebe Standartları Bilgi Düzeyi	Evet	104	2,2510	,59903	,549
	Hayır	56	2,3089	,54682	
Muhasebe Standartları Tutum	Evet	104	2,6370	,37217	,619
	Hayır	56	2,6652	,27475	

Tablo 8'de öğrenim görülen lisede alınan muhasebe eğitimini yeterli bulma durumuna göre öğrencilerin muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyi karşılaştırılmıştır. T- testi sonuçları incelendiğinde öğrencilerin muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyinin öğrenim görülen lisede alınan muhasebe eğitimini yeterli bulma durumuna göre farklılaşmadığı anlaşılmaktadır ($p>0,05$). Başka bir ifade ile aldığı eğitimi yeterli bulan ve bulmayan öğrencilerin muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyi birbiri ile benzerdir.

Tablo 9. Muhasebe Alanına İlgili Düzeyine Göre Muhasebe Standartları'na Karşı Tutumun ve Bilgi Düzeyinin Karşılaştırılması

Ölçekler	Gruplar (İlgi)	N	\bar{X}	Ss	P
Muhasebe Standartları Bilgi Düzeyi	Düşük	56	2,3446	,36973	,000
	Orta	59	2,0085	,49070	
	Yüksek	46	2,7667	,84518	
Muhasebe Standartları Tutum	Düşük	56	2,5379	,20459	,000
	Orta	59	2,6896	,26286	
	Yüksek	46	2,8845	,60804	

Tablo 9'da muhasebe alanına ilgi düzeyine göre öğrencilerin muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyi karşılaştırılmıştır. Anova testi sonuçları incelendiğinde öğrencilerin muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyinin muhasebe alanına ilgi düzeyine göre farklılaştığı anlaşılmaktadır ($p<0,05$). Başka bir ifade ile muhasebe alanına ilgi düzeyi yüksek olanların düşük ve orta seviyede olanlara göre muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyi daha yüksektir.

Tablo 10. Öğrencilerin Yeterli Bilgi Birikime Sahip Olduğunu Düşünme Durumuna Göre Muhasebe Standartları'na Karşı Tutumun ve Bilgi Düzeyinin Karşılaştırılması

Ölçekler	Gruplar (Bilgi)	N	\bar{X}	Ss	P
Muhasebe Standartları Bilgi Düzeyi	Evet	104	2,2510	,59903	,548
	Hayır	56	2,3089	,54682	
Muhasebe Standartları Tutum	Evet	104	2,6370	,37217	,543
	Hayır	56	2,6652	,27475	

Tablo 13'te öğrencilerin yeterli bilgi birikime sahip olduğunu düşünme durumuna göre muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyi karşılaştırılmıştır. T- testi sonuçları incelendiğinde öğrencilerin muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyinin öğrencilerin yeterli bilgi birikime sahip olduğunu düşünme durumuna göre farklılaşmadığı anlaşılmaktadır ($p>0,05$). Başka bir ifade ile muhasebe alanında yeterli bilgisi olduğunu düşünen ve düşünmeyen öğrencilerin muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyi birbiri ile benzerdir.

Tablo 11. Muhasebe Alanında Kurs veya Seminere Katılma Durumuna Göre Muhasebe Standartları'na Karşı Tutumun ve Bilgi Düzeyinin Karşılaştırılması

Ölçekler	Gruplar (Kurs ve Seminer Katılma Durumu)	N	\bar{X}	Ss	P
Muhasebe Standartları Bilgi Düzeyi	Evet	37	2,5459	,25560	,001
	Hayır	123	2,1886	,62426	
Muhasebe Standartları Tutum	Evet	37	2,6743	,18798	,044
	Hayır	123	2,5287	,37242	

Tablo 11'de muhasebe alanında kurs veya seminere katılma durumuna göre öğrencilerin muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyi karşılaştırılmıştır. T- testi sonuçları incelendiğinde öğrencilerin muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyinin muhasebe alanında kurs veya seminere katılma durumuna göre farklılaştığı anlaşılmaktadır ($p<0,05$). Başka bir ifade ile muhasebe alanında kurs veya seminere katılanların katılmayanlara göre muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyi daha yüksektir.

Tablo 12. Muhasebe Alanında Değişiklikleri Takip Etme Durumuna Göre Muhasebe Standartları'na Karşı Tutumun ve Bilgi Düzeyinin Karşılaştırılması

Ölçekler	Gruplar (Değişiklikleri Takip Etme Durumu)	N	\bar{X}	Ss	P
Muhasebe Standartları Bilgi Düzeyi	Evet Ediyorum	90	2,3789	,65024	,001
	Hayır Etmeyorum	70	2,1329	,44256	
Muhasebe Standartları Tutum	Evet Ediyorum	90	2,7326	,38945	,048
	Hayır Etmeyorum	70	2,5652	,26666	

Tablo 12'de muhasebe alanında değişiklikleri takip etme durumuna göre öğrencilerin muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyi karşılaştırılmıştır. T- testi sonuçları incelendiğinde öğrencilerin muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyinin muhasebe alanında değişiklikleri takip etme durumuna göre farklılaştığı anlaşılmaktadır ($p < 0,05$). Başka bir ifade ile muhasebe alanında değişiklikleri takip edenlerin etmeyenlere göre muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyi daha yüksektir.

Tablo 13. Alınan Muhasebe Eğitiminin İleriki İş Hayatında Faydalı Olacağını Düşünme Durumuna Göre Muhasebe Standartları'na Karşı Tutumun ve Bilgi Düzeyinin Karşılaştırılması

Ölçekler	Gruplar (Faydalı Olduğunu Düşünme)	N	\bar{X}	Ss	P
Muhasebe Standartları Bilgi Düzeyi	Evet	107	2,409	,59783	,048
	Kararsızım	32	2,1594	,64701	
	Hayır	21	1,9905	,17862	
Muhasebe Standartları Tutum	Evet	107	2,8032	,36458	,007
	Kararsızım	32	2,6427	,31754	
	Hayır	21	2,5298	,07294	

Tablo 13'de alınan muhasebe eğitiminin gelecekteki iş hayatında faydalı olacağını düşünme durumuna göre öğrencilerin muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyi karşılaştırılmıştır. Anova testi sonuçları incelendiğinde öğrencilerin muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyinin alınan muhasebe eğitiminin ileriki iş hayatında faydalı olacağını düşünme durumuna göre farklılaştığı anlaşılmaktadır ($p < 0,05$). Başka bir ifade ile alınan muhasebe eğitiminin ileriki iş hayatında faydalı olacağını düşünenler düşünmeyenlere göre muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyi daha yüksektir.

Tablo 14. Alınan Muhasebe Eğitimin İş Hayatına Uyumlu Olduğunu Düşünme Durumuna Göre Muhasebe Standartları'na Karşı Tutumun ve Bilgi Düzeyinin Karşılaştırılması

Ölçekler	Gruplar (İş hayatına Uyum)	N	\bar{X}	Ss	P
Muhasebe Standartları Bilgi Düzeyi	Evet	91	2,0549	,44429	,123
	Kararsızım.	36	2,6111	,62782	
	Hayır	33	2,4970	,60904	
Muhasebe Standartları Tutum	Evet	91	2,6999	,27439	,103
	Kararsızım.	36	2,5840	,37588	
	Hayır	33	2,7083	,44816	

Tablo 14'te alınan muhasebe eğitimin iş hayatına uyumlu olduğunu düşünme durumuna göre öğrencilerin muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyi karşılaştırılmıştır. Anova testi sonuçları incelendiğinde öğrencilerin muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyinin alınan muhasebe eğitimin iş hayatına uyumlu olduğunu düşünme durumuna göre farklılaşmadığı anlaşılmaktadır ($p>0,05$). Başka bir ifade ile alınan muhasebe eğitimin iş hayatına uyumlu olduğunu düşünenler ve düşünmeyenlerin muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyi birbiri ile benzerdir.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Dünya çapında gelişme gösteren Muhasebe Standartları ülkemizde de yaygın olarak kullanılmaya başlanmıştır. Muhasebe standartları, dünyadaki diğer ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de muhasebe sistemini uluslararası düzeyde uyumlu hale getirmektedir. Bu durumun sonucu olarak muhasebe eğitiminin başladığı ortaöğretim kurumlarında muhasebe standartları ile ilgili bilgilere yer verilmesi gerekliliği yadsınamaz bir gerçektir. Bununla ilgili olarak ortaöğretim kurumlarında muhasebe eğitimi alan öğrencilerin muhasebe standartları konusundaki farkındalığının tespit edilmesi, bu konudaki eksikliklerin ve çözüm önerilerinin belirlenmesi gerekmektedir.

Yapılan araştırma ve analizler sonucunda ortaöğretim kurumlarında muhasebe eğitimi alan öğrencilerin Türkiye Muhasebe Standartları hakkında bilgi düzeylerinin düşük olduğu gözlenmiştir. Öğrencilerin Türkiye Muhasebe Standartları hakkında mesleki açıdan yeterli bilgi birikimine sahip olmadıkları ve standartları anlama açısından başarılı olamadıkları tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda öğrencilerin TMS/TFRS konularını karmaşık ve zor buldukları da görülmüştür. Bunun sebebi olarak ders içeriklerinde ve modüller de Türkiye Muhasebe Standartları ile ilgili bilgilerin yer almaması, TMS/TFRS konuları ile ilgili okullarda herhangi bir ödev, sunum ve benzeri çalışmaların yaptırılmaması, muhasebe ile ilgili güncel bilgilerin takip edilmemesi, ayrıca okullardaki TMS/TFRS ile ilgili bilgilendirici ve örneklendirici kitap, modül ve benzeri yayınların yeterli olmaması gösterilebilir. Özellikle muhasebe derslerinde kullanılan ders modüllerinin içerisindeki bilgilerin güncel olmaması, Türkiye Muhasebe Standartları ile ilgili bilgilere yer verilmemesi en büyük eksikliklerdir. Eski bilgilere dayanan modüller öğrencilerin güncel bilgiyi takip etmesindeki en büyük engelidir. Diğer bir engel ise alan öğretmenlerinin Türkiye Muhasebe Standartları ile ilgili bilgilendirme ve aktarımlarının yeterli olmamasıdır. Bunun sebebi olarak da alan öğretmenlerinin güncel bilgileri takip etme konusunda geri kaldığı düşünülebilir.

Ortaöğretim düzeyindeki öğrencilerin algı ve kapasite düzeyi göz önünde bulundurulduğunda TMS/TFRS konularının içerik olarak karmaşık bir yapıda olduğu söylenebilir.

Sonuç olarak ortaöğretim kurumlarında eğitim gören muhasebe öğrencilerinin Türkiye Muhasebe Standartları farkındalığı konusunda yapılan araştırma sonucunda öğrencilerin farkındalık

düzeylerinin düşük olduğu ve mevcut muhasebe eğitiminde muhasebe standartlarına yer verilmediği saptanmıştır. Bu sorunlarla ilgili bazı çözüm önerileri aşağıda maddeler halinde sunulmaktadır:

TMS/TFRS konuları ile ilgili bilgiler muhasebe ders modüllerine eklenebilir. Muhasebe ders modüllerinde yer alan bilgiler her yıl güncellenerek yeni bilgiler öğrencilere sunulabilir.

Muhasebe ve muhasebe standartları ile ilgili güncel bilgilerin öğretmen ve öğrenciler tarafından daha kolay takip edilebilmesi için süreli yayınlar, kitap vb. yazılı kaynakların Mesleki Ve Teknik Anadolu Liseleri' ne gönderilmesi sağlanabilir.

TMS/TFRS ile ilgili konuların daha iyi anlaşılabilmesi için mesleğinde uzman kişiler tarafından öğrencilerle seminer çalışmaları yapılabilir.

TMS/TFRS hakkında öğrenilen bilgileri pekiştirmek amacıyla öğrencilere bu konularla ilgili ödev, proje, sunum vb. çalışmalar yaptırılabilir.

Alan öğretmenlerinin öğrencilere daha güvenilir ve güncel bilgiler sunabilmesi için TMS/TFRS konuları ile ilgili seminer verilebilir.

TMS/TFRS konularının öğrenciler tarafından daha kolay anlaşılabilmesi için konular basite indirgenip, ders içeriklerinde yer verilebilir.

KAYNAKÇA

- Aktaş R., (2013), “Muhasebe Politikaları Tahminler ve Hatalar”, Gazi Kitapevi, Ankara.
- Başpınar A., (2004), “Türkiye’ de ve Dünyada Muhasebe Standartlarının Oluşumuna Genel Bir Bakış”, Maliye Dergisi, (35-62).
- Çetiner, E., (2006), “Genel Muhasebe Teori ve Uygulama”, Gazi Kitapevi, Ankara.
- Daştan, A.,(2008) “Bilgi ve Eğitim Teknolojilerinde Yaşanan Gelişmelerin Muhasebe Eğitimine Etkisi: “Türkiye Değerlendirmesi”, Baskı Sıramat LTD. ŞTİ Ankara.
- Dursun A., (2006) “Muhasebe Eğitiminde Kalite Arayışı”, Seçkin Yayıncılık AŞ. Ankara.
- Elitaş C., (2012), “Muhasebe Uygulamaları Açısından TMS-TFRS’ ye Geçiş Rehberi”, Gazi Kitapevi, Ankara.
- Gençoğlu Ü., (2007), “Türkiye Muhasebe Standartları ve Uygulamalar”, Türkmen Kitapevi, İstanbul.
http://vaneml.meb.k12.tr/meb_iys_dosyalar/65/01/960137/dosyalar/2015_02/18122728_uygulama_klavuzu.pdf, 2019, (11.04.2019).
- http://www.kgk.gov.tr/Portalv2Uploads/files/PDF%20linkleri/Tan%C4%B1t%C4%B1m/Public_Oversight_Authority_TR.pdf, (08.05.2019).
- <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.1739.pdf>, ikinci kısım, birinci bölüm, madde 29, (19.04.2019).
- <https://dergipark.org.tr/download/article-file/31988>, (10.02.2019)
- <https://maol.meb.gov.tr/www/okulumuz/icerik/12>, (03.05.2019).
- <https://slideplayer.biz.tr/slide/3158868/>,(27.05.2019).
- https://www.meb.gov.tr/earged/earged/tic_mes_ana_tic_mes_lis_kur_amac_hiz_derece_deg.pdf, (12.05.2019).
- Kocamaz H., (2012), “Uluslararası Muhasebe Standartlarının Dünyada ve Türkiye’ de Oluşum ve Gelişim Süreci”, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, C.2, S.2, (105-120).
- MEB, (2006), “Öğretim Programları Ve Modüller Öğretim Uygulama Kılavuzu”, Ankara.
- MEB, (2011), “Mesleki Eğitim Ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi (MEGEP) Muhasebe Ve Finansman Alanı Bilgisayarda Ofis Programları”, Ankara.
- MEB, (2012), “Muhasebe Ve Finansman Alanı Mesleki Matematik”, Anadolu Okul Yayınları, Ankara.
- Okutan, M., (1997), “Genel Öğretim Metotları-Öğretim İlk ve Yöntemleri”, Trabzon. Sağır, M., (2002), “İlköğretim Okullarında Türkçe Dil Bilgisi Öğretimi”, Nobel Yayıncılık, Ankara.
- Sakallı Ü., (2019), “Mesleki Ve Teknik Anadolu Liselerinde Verilen Muhasebe Eğitiminin Türkiye Muhasebe Standartları (TMS/TFRS) İle Uyumluluğunun Sağlanması Ve Bu Lise Türünde Görev Yapan Muhasebe Ve Finansman Öğretmenleri Üzerine Bir Araştırma”.
- Sevilengül O., (1998), “Genel Muhasebe”, Gazi Kitapevi, Ankara.

- Tokay S.H. - Deran A. - Aktaş R., (2005), “*Uluslararası Muhasebe Ve Finansal Raporlama Standartlarında Gerçeğe Uygun Değer Yaklaşımı Ve Muhasebe Uygulamalarına Etkisi*”, XXIV. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu, (3- 32).
- Şensoy, H, B., Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarının Ortaya Çıkışı ve Gelişimi ile Muhasebe Standartlarının Türkiye’deki Durumu, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi SBE, Ankara, 2008, s.6
- Yılmaz B., (2007), “*Muhasebe Standartlarının Oluşumu Ve Uygulanma Alanı*”, SÜ İİBF Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi, C.7, S.13, (139-155).